ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

Lietas arhīva Nr. A42-00544-22/42
ECLI:LV:ADRJRIT:2022:0218.A420210321.2.S

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rēzeknē 2022.gada 18.februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Māris Šļakota,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA "/nosaukums/" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai par 2021.gada martu.

Aprakstošā daļa

[1] Izskatot pieteicējas SIA "/nosaukums/" iesniegumu, ar Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonas 2021.gada 7.maija lēmumu Nr.33.17-3/17.9.1/40928 atteikts piešķirt pieteicējai atbalstu apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai par 2021.gada martu. Lēmumā norādīts, ka pieteicēja ir finanšu iestāde, tādēļ saskaņā ar Ministru kabineta 2020.gada 10.novembra noteikumu Nr.676 "Noteikumi par atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai" (turpmāk – Noteikumi Nr.676) 16.7.apakšpunktu atbalsts nav piešķirams.
Pieteicēja minēto lēmumu apstrīdēja.

[2] Izskatot apstrīdēšanas iesniegumu, Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektore ar 2021.gada 28.jūnija lēmumu Nr.33.17-6/22.10/7168 atstāja negrozītu apstrīdēto lēmumu, norādot turpmāk minētos argumentus.
[2.1] Pieteicējas reģistrētais darbības veids ir pārējā mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos. Periodā no 2019.gada 20.augusta līdz 2021.gada 24.maijam pieteicējas papildus reģistrētais darbības veids ir finanšu tirgus vadīšana (NACE kods 6611).
[2.2] Finanšu ministrija sniedza Valsts ieņēmumu dienestam viedokli par Noteikumu Nr.676 16.7.apakšpunkta piemērošanu, norādot turpmāk minēto. Noteikumi Nr.676 ir izstrādāti, ievērojot Eiropas Komisijas 2020.gada 19.marta paziņojuma "Pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā" (C(2020)1863) nosacījumus. Pagaidu regulējums neparedz iespēju, pielietojot darbības jomu nodalīšanu, sniegt atbalstu kredītiestādēm vai finanšu iestādēm, kurām ir vairākas darbības jomas. Attiecīgi Noteikumu Nr.676 16.7.apakšpunktā ietvertais nosacījums liedz piešķirt pieteicējai atbalstu apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai.
[2.3] Noteikumos Nr.676 paredzētie atbalsta piešķiršanas un nepiešķiršanas kritēriji ir noteikti vairāku kompetentu institūciju savstarpējā dialoga rezultātā. Turklāt ar Eiropas Komisijas lēmumu ir apstiprināta attiecīgā komercdarbības atbalsta saderība ar Eiropas Savienības iekšējo tirgu.
Valsts ieņēmumu dienests nav tiesīgs, subjektīvi komersantam par labu vērtējot tā atbilstību normatīvajā regulējumā noteiktajiem kritērijiem, pārkāpt gan konkrētajā tiesību aktā noteikto, gan ar Eiropas Komisiju saskaņoto atbalsta piešķiršanas kārtību. Tāpat dienests nav tiesīgs pārkāpt vienlīdzības principu lietu izskatīšanā attiecībā pret citiem nodokļu maksātājiem.

[3] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai par 2021.gada martu. Lēmumā norādīja turpmāk minētos argumentus.
[3.1] Pieteicēja nav finanšu iestāde. Valsts ieņēmumu dienests nav pēc būtības vērtējis pieteicējas saimniecisko darbību. Dienestam bija jāizvērtē, vai uzņēmums atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/36/ES (2013.gada 26.jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (turpmāk – Direktīva Nr.2013/36/ES) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr.575/2013 (2013.gada 26.jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr.648/2012 (turpmāk – Regula Nr.575/2013) normās noteiktajai finanšu iestādes definīcijai un darbības veidiem.
[3.2] Pieteicējas galvenais reģistrētais pamatdarbības veids ir "Pārējā mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos" (NACE kods 4719). Uzņēmums nodarbojas ar apģērbu un apavu mazumtirdzniecību Rīgā tirdzniecības centrā "Damme". Tas vien, ka pieteicēja bija deklarējusi papilddarbības veidu "Finanšu tirgus vadīšana", nepadara pieteicēju par finanšu iestādi. Valsts ieņēmumu dienests nav vērtējis, vai šis darbības veids atbilst finanšu iestādes definīcijai Noteikumu Nr.676 16.7.apakšpunkta izpratnē.
[3.3] Darbības veidu deklarēšana pati par sevi nerada tiesiskas sekas, ja vien tai neseko konkrētas darbības. Pieteicēja nekad nav reģistrēta kā finanšu iestāde, tai nav izsniegta licence finanšu iestāžu darbībai. Pieteicēja neveic saimniecisko darbību saistībā ar finanšu tirgiem. Vienīgā darbība, kurai ir jebkāda saistība ar finanšu tirgiem, ir savu aktīvu izvietošana finanšu tirgos. Naudas izvietošana finanšu tirgos, tāpat kā tā izvietošana nekustamajā īpašumā vai depozīta kontā nerada saimniecisko darbību pašu par sevi. Līdzīgi varētu apgalvot, ka jebkurš komersants, kurš gūst procentus no naudas līdzekļiem kontā (piemēram, depozīta konta procenti u.c.), varētu tikt pielīdzināts finanšu iestādei. Tātad ir acīmredzams, ka šāds pieņēmums ir nepareizs.

[3.4] Pieteicēja tieši Valsts ieņēmumu dienesta darbinieku sniegtās konsultācijas iespaidā kļūdaini reģistrējusi sekundāro darbības veidu. Uzsākot pieteicējas aktīvu izvietošanu finanšu tirgos, pieteicēja telefoniski konsultējās ar Valsts ieņēmumu dienestu, kā šādā situācijā labāk rīkoties. Telefoniski tika saņemts ieteikums drošības pēc deklarēt papilddarbības veidu "Finanšu tirgus vadīšana". Pieteicēja nevarēja iedomāties, ka Valsts ieņēmumu dienesta darbinieku ieteikuma rezultātā deklarētais papilddarbības veids novedīs pie Valsts ieņēmumu dienesta pieņēmuma, ka pieteicēja ir finanšu iestāde.

To, ka Valsts ieņēmumu dienesta lēmumi nav pareizi, apliecina arī tas, ka pieteicēja koriģēja savus darbības veidus un nākamajā mēnesī atbalsts jau tika piešķirts. Tas liecina, ka Valsts ieņēmumu dienests iesniegumus neizvērtē individualizēti, bet pieņem tipveida lēmumus.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā Valsts ieņēmumu dienests neatzina pieteikumu, norādot, ka pieteicējai ir reģistrētas vairākas darbības jomas, līdz ar ko, neatkarīgi, vai kāda no tām ir uzskatāma par prioritāru, Noteikumu Nr.676 16.7.apakšpunktā ietvertais nosacījumus liedz pieteicējai piešķirt atbalstu apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējot lietas dalībnieku argumentus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[6] Saskaņā ar Noteikumu Nr.676 16.7.apakšpunktu valsts atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai, lai mazinātu Covid-19 krīzes izraisītās sekas un pēkšņas likviditātes trūkumu, nav piešķirams kredītiestādēm, finanšu iestādēm un finanšu starpniekiem.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja periodā, par kuru pieprasīts atbalsts – 2021.gada martā, bija uzskatāma par finanšu iestādi Noteikumi Nr.676 16.7.apakšpunkta izpratnē.

[7] Lietā nav strīda, ka pieteicējas reģistrētais pamatdarbības veids ir "Pārējā mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos" (NACE kods 4719). Tāpat lietā nav strīda par to, ka no 2019.gada 20.augusta līdz 2021.gada 25.maijam pieteicēja bija reģistrējusi arī šādu darbības veidu – "Finanšu tirgus vadīšana" (NACE kods 6611) (*sk. lietas 30.lapu*). Minētais kods norāda uz tādu saimnieciskās darbības veidu kā finanšu tirgu darbība un uzraudzība, izņemot to, ko veic valsts iestādes, piemēram: preču līgumu apmaiņa (*commodity contract exchange*); standartizētu preču turpmāko līgumu apmaiņa (*futures commodity contract exchange*); vērtspapīru apmaiņa; biržas darījumi; akciju iespēju līgumu vai preču līgumu apmaiņa (*stock or commodity options exchange*) (*https://nace.lursoft.lv/66.11/finansu-tirgus-vadisana*).

Pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumā par 2021.gada 7.maija lēmumu Nr.33.17-3/17.9.1/40928 norādīja, ka uzņēmums neregulāri, izmantojot brokera ieteikumus/pakalpojumus un vērtspapīru tirdzniecības platformu, publiskajā akciju tirgū (biržā) iegādājas un tajā pārdod iegādātos vērtspapīrus, t.i. publiskā tirgū emitētas uzņēmumu akcijas un opcijas, platformā sekojot līdzi izmaiņām akciju tirgus cenās. Šo vērtspapīru pirkšana tiek veikta no Uzņēmuma brīvajiem naudas līdzekļiem, t.i. iepriekšējo gadu peļņas.

Izvērtējot minēto pieteicējas norādīto informāciju, tiesai nerodas šaubas, ka pieteicēja pamatoti kā vēl vienu savas saimnieciskās darbības veidu bija reģistrējusi "Finanšu tirgus vadīšana". Proti, veicot biržas darījumus, uzņēmums darbojās ar NACE kodu 6611 apzīmētajā darbības jomā. Līdz ar to nav izdarāms secinājums, ka pieteicēja būtu kļūdaini reģistrējusi attiecīgo darbības veidu.

[8] Saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 1.panta otrās daļas 11.punktā norādīto finanšu iestāde definējama atbilstoši Regula Nr.575/2013 4.panta 1.punkta 26.apakšpunktā noteiktajam, proti, finanšu iestāde ir uzņēmums, kas nav iestāde, kuras galvenā darbība ir līdzdalības iegāde vai viena vai vairākas no Direktīvas 2013/36/ES I pielikuma 2. līdz 12.punktā un 15.punktā uzskaitītajām darbībām; tostarp finanšu pārvaldītājsabiedrība, jaukta finanšu pārvaldītājsabiedrība, maksājumu iestāde Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2007/64/EK (2007.gada 13.novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū nozīmē un aktīvu pārvaldīšanas sabiedrība, bet neietverot apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrības un jauktas darbības apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrības, kā tās definētas Direktīvas 2009/138/EK 212. panta 1. punkta „g" apakšpunktā.

Direktīvas 2013/36/ES I pielikuma 2. līdz 12.punktā un 15.punktā uzskaitītās darbības ir: 2) aizdevums, tostarp patēriņa kredīts, kredītlīgumi, kas saistīti ar nekustamo īpašumu, faktūrkreditēšana ar vai bez regresa tiesībām, tirdzniecības darījumu finansēšana (arī akceptēta vekseļa kredīts); 3) finanšu noma; 4) maksājumu pakalpojumi, kā definēts Direktīvas 2007/64/EK 4. panta 3. punktā; 5) citu maksāšanas līdzekļu (piemēram, ceļojuma čeku un bankas pārveduma vekseļu) izdošana un pārvaldība, ciktāl uz šādu darbību jau neattiecas 4. punkts; 6) garantijas un saistības; 7) tirdzniecība savā vai klienta vārdā ar jebkuru no turpmāk minētajiem: a) naudas tirgus instrumenti (čeki, parādzīmes, noguldījumu sertifikāti u.c.); b) ārvalstu valūta; c) regulētā tirgū tirgoti finanšu nākotnes līgumi un iespējas līgumi; d) valūtu kursu un procentu likmju instrumenti; e) pārvedami vērtspapīri; 8) dalība vērtspapīru emisijās un ar šādām emisijām saistīto pakalpojumu sniegšana; 9) uzņēmumu konsultēšana par kapitāla struktūru, darbības stratēģiju un ar to saistītiem jautājumiem un padomi un pakalpojumi saistībā ar uzņēmumu apvienošanu un pirkšanu; 10) starpniecība naudas darījumos; 11) portfeļa pārvaldība un konsultācijas; 12) vērtspapīru glabāšana un administrēšana; 15) elektroniskās naudas emitēšana.

Tiesas vērtējumā pieteicēja, darbojoties finanšu tirgus vadīšanas jomā, veic Direktīvas 2013/36/ES I pielikuma 7.punktā norādītās darbības.

[9] Vienlaikus tiesa konstatē, ka saskaņā ar Regulas Nr.575/2013 4.panta 1.punkta 26.apakšpunktu finanšu iestādes pazīme ir arī tas, ka tās "galvenā darbība" ir darbības uzskaitītajās jomās.

Saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 32.punktu pamatdarbības veids ir atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 20.decembra regulai (EK) Nr. 1893/2006, ar ko izveido NACE 2.red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām (Dokuments attiecas uz EEZ) (turpmāk — NACE 2.red.) klasificēts nodokļa maksātāja (izņemot fiziskās personas, kas neveic saimniecisko darbību) darbības veids ar vislielāko īpatsvaru kopējā apgrozījumā taksācijas gadā.

Valsts ieņēmumu dienests nenorāda, ka pieteicējas darbība finanšu tirgus vadīšanas jomā bijusi pieteicējas pamatdarbība. Tas neizriet arī no lietas materiāliem, jo pieteicējas reģistrētais pamatdarbības veids ir "Pārējā mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos". Līdz ar to pieteicēja nav atzīstama par finanšu iestādi Regulas Nr.575/2013 4.panta 1.punkta 26.apakšpunkta un Noteikumu Nr.676 16.7.apakšpunkta izpratnē.

Tas ir pamats taisīt pieteicējai labvēlīgu spriedumu, uzliekot Valsts ieņēmumu dienestam pienākumu izdot administratīvo aktu, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai par 2021.gada martu.

[10] Pieteicēja ir samaksājusi valsts nodevu 30 *euro* apmērā. Tā kā pieteikums tiek apmierināts, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu pieteicējas samaksātā valsts nodeva piespriežama no atbildētāja par labu pieteicējam. Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 "Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktā noteikts, ka valsts nodeva atlīdzināma no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Apmierināt SIA "/nosaukums/" pieteikumu un uzlikt pienākumu Valsts ieņēmumu dienestam viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai par 2021.gada martu.

Piespriest no Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta – par labu SIA "/nosaukums/" tās samaksāto valsts nodevu 30 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis M.Šļakota